

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

กระบวนการ “การออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม”

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยมานาน และมีลักษณะซับซ้อน เชื่อมโยงกันอย่างรุนแรง รวมทั้งการทุจริตได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบจากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรงเป็นการทุจริตเชิงนโยบายที่มีการแก่งแย่งหมาย ระเบียบหรือนโยบายให้เป็นประโยชน์กับตนเองและพวกพ้องมากยิ่งขึ้น ประกอบกับกลไกภาครัฐไม่สามารถปฏิบัติงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่สามารถ ระวังยับยั้งปัญหาในระดับปฏิบัติได้เท่าที่ควร ทำให้การแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาไม่มีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่าง ลำช้า ตลอดจนมีพฤติกรรมการอุปถัมภ์ระหว่างกัน ส่งผลให้การปราบปรามการทุจริตไม่สัมฤทธิ์ผล แม้ว่าที่ผ่านมา จะมีความพยายามในการแก้ปัญหการทุจริตและประพฤติมิชอบมาโดยตลอด แต่ปัญหาดังกล่าวกลับมี ความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวให้บรรเทาลง รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการวางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการ ทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด และต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงภัยที่ เกิดจากการทุจริต ตลอดจนจัดให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพและกลไกในการส่งเสริมการรวมตัวและมีส่วนร่วม ของประชาชนเพื่อสอดส่องและป้องกันการทุจริต

พร้อมกันนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ มีเป้าหมายในการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อ ประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาท ภารกิจ แยกแยะบทบาท หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการ ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงาน ให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ โลกอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งภาครัฐต้องมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยประชาชนและ ภาควิชาต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นใน หลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพ มีความเด็ดขาด เป็นธรรมและตรวจสอบได้ และการบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่าง เป็นระบบแบบบูรณาการ

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) จึงนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ ในองค์กร เพื่อช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณี ที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาก็จะน้อยลง หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็น ความเสียหายที่น้อยลง เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้า

๒. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้จัดทำ คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยกำหนดประเภทความ เสี่ยงการทุจริต คำนิยาม และการรายงาน ดังนี้

๒.๑ ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

จำแนกประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

ด้านที่ ๑

ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้อง
กับการพิจารณาอนุมัติ
อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ
อำนวยความสะดวกในการ
พิจารณาอนุญาต
ของทางราชการ
พ.ศ. ๒๕๕๘

ด้านที่ ๒

ความเสี่ยงทุจริตในความ
โปร่งใสของการใช้อำนาจ
และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓

ความเสี่ยงทุจริตในความ
โปร่งใสของการใช้จ่าย
งบประมาณและการบริหาร
จัดการทรัพยากรภาครัฐ

รวมทั้งได้กำหนดหัวข้อการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้ทุกหน่วยงาน โดยในส่วนของกระทรวง
อุตสาหกรรม ประกอบด้วย

หน่วยงาน	ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
	ด้านที่	กระบวนการ/งาน/โครงการ
สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
กรมโรงงานอุตสาหกรรม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	๒	การใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ

๒.๒ คำนิยาม

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ
Key Controls in place	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีอยู่ในปัจจุบัน
Further Actions to be Taken	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานจัดทำเพิ่มเติม

๒.๓ การรายงาน

หนังสือสำนักงาน ป.ป.ท. ด่วนที่สุด ที่ ปป ๐๐๑๒/ว ๒๖ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เรื่องแจ้งแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้มีการรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้ สำนักงาน ป.ป.ท. ผ่านศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงอุตสาหกรรม (ศปท.อก.) จำนวน ๒ รอบรายงาน ดังนี้

๑) รอบรายงานที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (แบบรายงานรอบที่ ๑) และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ภายในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕

๒) รอบรายงานที่ ๒ รายงานผลหรือความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (แบบรายงานรอบที่ ๒) และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ภายในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

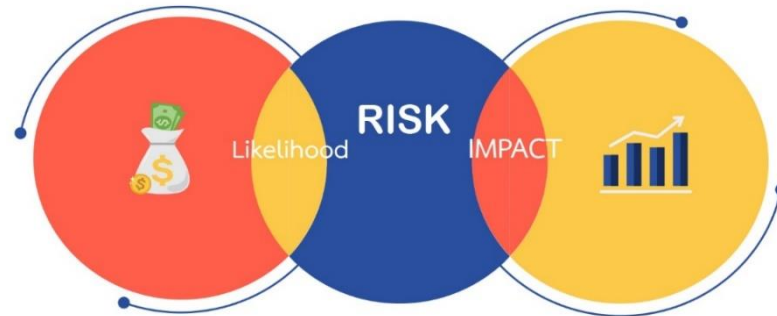
๓. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดวิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กพร. ได้ดำเนินการการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ จำนวน ๑ กระบวนการ คือ “การออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม” ดังนี้

๓.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต กระบวนการ “การออกใบอนุญาตประกอบโลกรรม” ไว้ ๒ ด้าน คือ ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) ดังนี้

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงที่น่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ตารางที่ ๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านโอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	มีโอกาสดังขึ้นสูงมาก (ทุกคำขอของคำขอทั้งหมดต่อปี)
๔	มีโอกาสดังขึ้นสูง (มากกว่าครึ่งหนึ่งของคำขอทั้งหมดต่อปี)
๓	มีโอกาสดังขึ้นบางครั้ง (ครึ่งหนึ่งของคำขอทั้งหมดต่อปี)
๒	มีโอกาสดังขึ้นน้อย (บางคำขอของคำขอทั้งหมดต่อปี)
๑	มีโอกาสดังขึ้นยาก (อาจไม่เกิดขึ้นเลย)

ตารางที่ ๒ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ (Impact)	
๕	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานขาดความเชื่อมั่นในเรื่องความโปร่งใส หรือหน่วยงานด้านป้องกัน การทุจริตข้อมูลการกระทำผิด
๔	มีการร้องเรียน และตรวจสอบข้อเท็จจริง
๓	ปรากฏข่าวหรือข้อมูลการทุจริตเผยแพร่ในแวดวงผู้ประกอบการหรือสื่อสังคมออนไลน์
๒	มีการกล่าวถึงหรือข่าวสื่อการทุจริตของบุคลากรภายในหน่วยงาน
๑	แทบไม่มี

ตารางที่ ๓ เกณฑ์การวัดระดับรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาสที่จะเกิด การทุจริต	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕ ปานกลาง	๑๐ สูง	๑๕ สูงมาก	๒๐ สูงมาก	๒๕ สูงมาก
๔	๔ ปานกลาง	๘ สูง	๑๕ สูงมาก	๑๖ สูงมาก	๒๐ สูงมาก
๓	๓ ปานกลาง	๖ สูง	๙ สูง	๑๒ สูงมาก	๑๕ สูงมาก
๒	๒ ต่ำ	๔ ปานกลาง	๖ สูง	๘ สูง	๑๐ สูง
๑	๑ ต่ำ	๒ ต่ำ	๓ ปานกลาง	๔ ปานกลาง	๕ ปานกลาง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

	สีเขียว	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับต่ำ	(๑-๒ คะแนน)
	สีเหลือง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	(๓-๕ คะแนน)
	สีส้ม	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูง	(๖-๑๐ คะแนน)
	สีแดง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	(๑๒-๒๕ คะแนน)

๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุดว่า โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการ (Risk Owner) และตัวแทนของหน่วยงาน

การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตหรือรูปแบบพฤติการณ์การทุจริต เป็นการค้นหาจาก (๑) ความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และ (๒) ไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward Looking Information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ โดยมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) ทั้งนี้ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก เป็นต้น มาปนกับความเสี่ยงการทุจริต

การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต โดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงาน จำนวน ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่กำหนด

สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตกระบวนการ “การออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม” สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

กระบวนการ “การออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม”

การขอและการออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม	
ส่วนที่ ๑	ส่วนที่ ๒
การขอใบอนุญาตประกอบโลหกรรม	การออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม
ระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือสำหรับประชาชน ๒๑ วัน	ระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือสำหรับประชาชน ๓๒ วัน
<u>เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่</u> ตรวจสอบคำขอ พร้อมแจ้งผู้ขอชำระค่าธรรมเนียม และรับจดทะเบียนคำขอ ⬇ นัดหมายผู้ขอมาตรวจสอบสภาพพื้นที่และกำหนดเขตโลหกรรม ⬇ ส่งเรื่องคำขอให้สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ	<u>สำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขต (สรข.) พื้นที่ที่รับผิดชอบ</u> ตรวจสอบพร้อมจัดทำบันทึกการตรวจสอบพื้นที่และโรงประกอบโลหกรรม และตรวจสอบแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรมให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรมและสอดคล้องกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม แล้วประมวลเรื่องคำขอพร้อมความเห็นเสนอ กพร. ⬇ <u>กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) โดยกองบริการงานอนุญาต (กบอ.)</u> ประมวลเรื่องคำขอ พร้อมแนบเอกสาร เสนอ อพร. พิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต

ตารางที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตการออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต*	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง การทุจริต (Risk Score)		
			โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)	Risk Score (L × I)
๑.	การตรวจสอบพร้อมจัดทำบันทึกการตรวจสอบพื้นที่และโรงประกอบโลหกรรม และตรวจสอบแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรมให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรมและสอดคล้องกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม แล้วประมวลเรื่องคำขอพร้อมความเห็นเสนอ กพร.	อาจมีการประวิงเวลาในการดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่ถูกต้อง อาทิ ไม่ลงพื้นที่ตรวจสอบจริง จัดทำบันทึกการตรวจสอบและ/หรือให้ความเห็นไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง	๓	๔	๑๒ (สูงมาก)
๒.	การประมวลเรื่องคำขอพร้อมเอกสาร เสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต	อาจมีการประวิงเวลาในการดำเนินการ	๑	๑	๑ (ต่ำ)

หมายเหตุ * ความเสี่ยงการทุจริต คือ การคาดการณ์ว่าเหตุการณ์นั้น ๆ มีโอกาสอาจจะเกิด เป็นเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด หรืออาจจะไม่เกิดก็ได้ จึงต้องหามาตรการป้องกันไว้ ควบคุมไว้ไม่ให้เกิด หรือเกิดยากที่สุด น้อยที่สุด

๓.๓ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต และควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมิน ทั้งนี้ความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกในลำดับต่อไป

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการที่ทำการประเมินที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผลการควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

จากตารางที่ ๔ พบว่าประเด็นความเสี่ยงการทุจริตการขอใบอนุญาตประกอบโลหกรรมที่อยู่ในโซนสีแดง คือ ดำเนินการตรวจสอบพร้อมจัดทำบันทึกการตรวจสอบพื้นที่และโรงประกอบโลหกรรม และตรวจสอบแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรมให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรมและสอดคล้องกับมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม แล้วประมวลเรื่องคำขอพร้อมความเห็นเสนอ กพร. และโซนสีเขียว คือ การประมวลเรื่องคำขอพร้อมเอกสาร เสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต ทั้งนี้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กพร. ได้มีการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตการขอใบอนุญาตประกอบโลหกรรมไว้ คือ การดำเนินการรวบรวมสาระสำคัญจากอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องจัดทำเป็นคู่มือสำหรับประชาชนการขอใบอนุญาตประกอบโลหกรรม เพื่อให้กระบวนการขอใบอนุญาตฯ มีความครบถ้วนและชัดเจน และนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ ที่ www.info.go.th เพื่อให้ผู้ปฏิบัติและผู้ประกอบการที่ยื่นขอใบอนุญาตฯ สามารถเข้าถึงและเข้าใจกระบวนการขอใบอนุญาตฯ ได้โดยง่าย ช่วยให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ดังนั้น หากนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีอยู่ดังกล่าวมาประเมินประสิทธิภาพ ถือว่าอยู่ในระดับดี

อย่างไรก็ตาม จากสรุปผลการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตการขอใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ดังนี้

๑) ในการกำหนดมาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริตควรกำหนดให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงที่สามารถปิดหรือลดโอกาสที่จะควบคุมเหตุการณ์ความเสี่ยงที่ทำการประเมินให้กระทำการทุจริตได้ยากที่สุด โดยไม่เป็นการนำขั้นตอนการปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับหน้าที่ที่หน่วยงานต้องปฏิบัติมากำหนดเป็นมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต

๒) การปิดโอกาส (Opportunity) หรือช่องทางการกระทำทุจริต เพื่อควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงอันเกิดจากเจ้าหน้าที่มีการเรียกรับสินบนเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการรับบริการ หน่วยงานอาจนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยวิเคราะห์และจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการพิจารณาและตรวจสอบเอกสาร ตลอดจนการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่เพื่อให้การปฏิบัติงานมีมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม และประชาชนหรือผู้รับบริการสามารถตรวจสอบได้

ดังนั้น กพร. จึงนำประเด็นความเสี่ยงการทุจริตการออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรมที่อยู่ในโซนสีแดง คือ การตรวจสอบพร้อมจัดทำบันทึกการตรวจสอบพื้นที่และโรงประกอบโลหกรรม และตรวจสอบแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรมให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรมและสอดคล้องกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม แล้วประมวลเรื่องคำขอพร้อมความเห็นเสนอ กพร. มาจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตการออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ดังนี้

ตารางที่ ๖ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตการออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑.	ขั้นตอน : การตรวจสอบพร้อมจัดทำบันทึกการตรวจสอบพื้นที่และโรงประกอบโลหกรรม และตรวจสอบแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรมให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรมและสอดคล้องกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมแล้วประมวลเรื่องคำขอพร้อมความเห็นเสนอ กพร. ประเด็นความเสี่ยง : อาจมีการประวิงเวลาในการดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่ถูกต้อง อาทิ ไม่ลงพื้นที่ตรวจสอบจริง จัดทำบันทึกการตรวจสอบและ/หรือให้ความเห็นไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง	๑. จัดทำคู่มือปฏิบัติงานการตรวจสอบพื้นที่และโรงประกอบโลหกรรม และการตรวจสอบแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรมให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรมและสอดคล้องกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมจัดทำแนวทางการเสนอความเห็นประกอบการออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องครบถ้วนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ๒. จัดทำระบบการออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรมในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามกระบวนการอย่างถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

สำหรับการดำเนินการตามมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

๑) **สรข.๖ นครราชสีมา** เป็นเจ้าภาพหลัก ดำเนินการร่วมกับ สรข.ทุกเขต จัดทำคู่มือปฏิบัติงานการตรวจสอบพื้นที่และโรงประกอบโลหกรรม และการตรวจสอบแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรมให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรมและสอดคล้องกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมจัดทำแนวทางการเสนอความเห็นประกอบการออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรม

๒) **ศสท. ร่วมกับ กบอ.** รับผิดชอบดำเนินการจัดทำระบบการออกใบอนุญาตประกอบโลหกรรมในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service)

เอกสารอ้างอิง

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ “ประกาศ กพร. เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับการขอและการออกใบอนุญาตแต่งแร่และใบอนุญาตประกอบโลหกรรม พ.ศ. ๒๕๖๑” ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑

กระทรวงอุตสาหกรรม “ประกาศ อก. เรื่อง กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๑” ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑

กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ “คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕” ตุลาคม ๒๕๖๔

กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ “แจ้งแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕” ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ “สรุปผลการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔” สิงหาคม ๒๕๖๔

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม “รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม” เมษายน ๒๕๖๔

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

หน่วยงาน

รอบที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน.....

ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

๑.ชื่อกระบวนการ

๒.รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน..... วัน

ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๑.ชื่องานตามภารกิจ

ให้หน่วยงานเลือกเฉพาะด้าน
ที่ทำการประเมินตามที่
สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด/
ส่วนด้านที่ไม่ได้ทำการ
ประเมินให้ทำการตัดออก

ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ เสี่ยงการทุจริต	รายละเอียด มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ลงชื่อ.....
(.....)
หัวหน้าส่วนราชการ

แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

รอบที่ ๒ ผลการดำเนินการความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน.....

ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

๑.ชื่อกระบวนการ

๒.รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน..... วัน

ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๑.ชื่องานตามภารกิจ

ให้หน่วยงานเลือกเฉพาะด้าน
ที่ทำการประเมิน/ส่วนด้านที่
ไม่ได้ทำการประเมินให้ทำการ
ตัดออก

ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑.ชื่อโครงการ.....

๒.งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง.....ระยะเวลาดำเนินการ.....

☐ เงินงบประมาณ☐ เงินนอกงบประมาณ

๓. ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)

๔. ส่งรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการในรูปแบบไฟล์ MS World หรือไฟล์ MS Excel (ตามแบบ)

☐ ส่งพร้อมรายงานรอบที่ ๑☐ ไม่ได้ส่ง เหตุผล.....

ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง การทุจริต	ผลการดำเนินการ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต